

Fjármála- og efnahagsráðuneyti
b.t. fjármála- og efnahagsráðherra
Arnarhvoli við Lindargötu 7
101 Reykjavík
fjr@fjr.is

Sent á samráðsgátt

Reykjavík, 13. mars 2023

**Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum
(eftirlitsheimildir Skattsins og ráðstöfun séreignasparnaðar), mál nr.
55/2023**

Samtök iðnaðarins (hér eftir „**SI**“ eða „**samtökin**“) vísa til máls nr. 55/2023, á samráðsgátt Stjórnarráðsins, þar sem kynnt eru til umsagnar áform um breytingu á ýmsum lögum, m.a. virðisaukaskattslögum. SI vilja, í tilefni af fyrirhuguðum lagabreytingum, að koma á framfæri almennum sjónarmiðum í tengslum við skattamál. Í áformum um umrætt frumvarp kemur fram að stefna hins opinbera á sviði skatta og innheimtu sé að rekstur og þjónusta ríkisins styðji við samfélagslegar framfarir, samkeppnishæfni og bætt lífskjör og velferð á Íslandi (sjá B.1. Stefna hins opinbera á viðkomandi málefnasviði/málaflokki). Þá kemur fram í fylgiskjali um mat á áhrifum lagasetningar að hagræn áhrif breytinga eftirlitsheimilda Skattsins á heildareftirspurn og einstaka markaði muni verða til þess fallnar að hafa jákvæð áhrif á starfshætti, jafnræði og samkeppnisgrundvöll fyrirtækja. Samtökin vilja í því samhengi benda á að þau hafa ítrekað komið með ábendingar um þarfar breytingar á virðisaukaskattslögunum í þágu þessara markmiða. Mikilvægt er að þörfum umbótum sé ekki frestað frekar og virðisaukaskattslög verði tekin til heildstæðrar endurskoðunar. Hvetja samtökin ráðuneytið til að ljúka þeirri vinnu.

Í nýlegri skýrslu SI um stöðugt, hagkvæmt og skilvirkt starfsumhverfi er að finna umbótatillögur sem öllum er ætlað að efla samkeppnishæfni og stuðla að framförum. Var í skýrslunni meðal annars bent á að virðisaukaskattur skili þremur af hverjum fjórum krónum sem hið opinbera fær í tekjur af neyslusköttum. Álagning virðisaukaskatts á vörur og þjónustu fyrirtækja hafi því veruleg áhrif á starfsumhverfi þeirra. Bent var á að virðisaukaskattslögin væru komin til ára sinna og þörf væri á heildarendurskoðun þeirra með það að markmiði að einfalda þau og auka skilvirkni og fyrirsjáanleika í framkvæmd skatteftirlits.

Tekið var fram að mikilvægt væri að endurskoðun endurspegli atvinnu- og skattastefnu stjórnvalda þar sem tryggt er að skattheimtan hyggi ekki erlendum keppinautum á kostnað innlendrar framleiðslu en jafnframt horft til þess að skapa jákvæða hvata sem styðja við markmið stjórnvalda, m.a. í umhverfismálum og uppbyggingu innviða og mannvirkja.

Bent var á að málsmeðferðartími Skattsins í virðisaukaskattsmálum er óhóflega langur og afgreiðsla mála á tíðum ekki í samræmi við meginreglur stjórnslurvéttar. Þörf sé á að hægt sé að sækja áreiðanlegar leiðbeiningar til skattayfirvalda og koma í veg fyrir að sambærileg viðskipti séu skattlögð með ólíkum hætti milli gjaldára án þess að breytingar hafi orðið á regluverki. Að mati samtakanna þarf að vanda til verka við auknar eftirlitsheimildir Skattsins og tryggja fyrirsjáanleika í framkvæmd.

Þá var lögð áhersla á mikilvægi þess að reglur um virðisaukaskatt veiki ekki samkeppnisstöðu innlendra fyrirtækja gegn erlendum keppinautum. Til að mynda býr íslenskur prentiðnaður við skerta samkeppnisstöðu vegna þess að lagður er lægri virðisaukaskattur á innflutt prentverk (11%) en á innlenda prentþjónustu (24%). Þetta misræmi stuðlar að því að hagkvæmara er láta prenta íslensk verk erlendis og flytja þau til landsins frekar en prenta þau hérlandis. Með aðgerðum sínum hygla stjórnvöld beinlínis erlendum fyrirtækjum á kostnað innlendra. Um 80% íslenskra verka eru prentuð erlendis. Skýtur skökku við að stjórnvöld skapi slíka hvata þvert á önnur markmið en íslensk framleiðsla styður við atvinnusköpun í landinu og er einnig umhverfisvænni valkostur. Annað dæmi um ósamræmi í virðisaukaskattskerfinu er að einkareknar húðmeðferðarstofur bjóða í auknum mæli upp á þjónustu sambærilega við meðferðir á snyrtistofum. Þjónusta snyrtifræðinga ber almennan virðisaukaskatt 24% en enginn virðisaukaskattur er lagður á þjónustu heilbrigðisstarfsfólks sem skekkir verulega samkeppnisstöðu snyrtifræðinga. Með þessu hygla stjórnvöld tiltekinni starfsemi á kostnað annarrar

Þá vilja samtökin jafnframt leggja áherslu á að gera þarf breytingar á tolla- og virðisaukaskattslögum til að auka skýrleika er varðar skattlagningu á þjónustu sem gagnaver veita. Í ljósi nýlegrar framkvæmdar skattayfirvalda er að mati samtakanna þörf á því að gera breytingar á virðisaukaskattslögum til þess að tryggja að erlendir viðskiptavinir gagnavera geti talið virðisaukaskattinn af innfluttum netþjónum og tengdum búnaði til innskatts og þannig nýtt tollkrít. Í því samhengi er þörf fyrir því að aðlaga ákvæði laganna um tollkrít þannig að gjalddagi virðisaukatts og álagning falli saman. Þannig verði komist hjá því að skattaðilar þurfi að leggja út fyrir virðisaukaskatti til þess eins að krefjast endurgreiðslu.

Löggjafinn hefur nú þegar gert þessa breytingu einu sinni, þ.e.a.s. með 6. gr. laga nr. 25/2020 bættist við tollalög nýtt ákvæði til bráðabirgða (ákvæði XVII), en samkvæmt því var gjalddagi skuldfærðra aðflutningsgjalda 5. dagur annars mánaðar eftir lok 4. uppgjörstímabils. Samhliða þessu bættist bráðabirgðaákvæði við lög um virðisaukaskatt, sbr. c-lið 5. gr. laga nr. 25/2020, þar sem heimilað var að færa til innskatts á virðisaukaskattskýrslu allan virðisaukaskatt vegna viðkomandi uppgjörstímabils, þótt engum eða einungis hluta af gjaldföllnum virðisaukaskatti hafi á þeim tíma verið skilað. Af framangreindri breytingu leiddi að gjalddagi virðisaukatts í tolli vegna innflutnings og gjalddagi virðisaukatts af viðskiptum innan lands vegna sama uppgjörstímabils mættust og ekki þurfti að leggja út fyrir virðisaukaskatt í millitíðinni. Var hin breytta framkvæmd í samræmi við tilhögun í nágrannalöndum okkar, til að mynda í

Noregi, en þrátt fyrir hið augljósa hagræði sem henni fylgdi var tekin ákvörðun um að hverfa aftur til fyrri framkvæmdar.

Er framangreindum ábendingum hér með komið á framfæri við fjármála- og efnahagsráðuneytið.

Virðingarfyllst,
f.h. Samtaka iðnaðarins

Bergþóra Halldórsdóttir